

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

PR. 455/22
cy

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7615 din 23 decembrie 2022

La nr. 455 din 08.12.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.113/2010 privind executorii judecătorești (art.18,19,21.1, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	3181	
"db"	12	2022
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8443 din 22.12.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.113/2010 privind executorii judecătorești (art.18,19,21.1, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „[...]stabilirea modului și termenului de contestare a actelor administrative individuale emise de Colegiul disciplinar și ministrul justiției vizând suspendarea și/sau încetarea activității executorului judecătoresc, precum și eliminarea unor incoerențe legate de efectele aplicării sancțiunii disciplinare privind retragerea licenței executorului judecătoresc”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune amendarea Legii nr.113/2010 privind executorii judecătorești, fiind operate modificări care vizează modul și termenul de contestare a deciziilor colegiului disciplinar și ordinului ministrului justiției de încetare și/sau de suspendare a activității executorului judecătoresc, termenul în care ministrul justiției urmează să emită ordinul privind încetarea activității executorului judecătoresc. La fel, proiectul intervine cu modificări în ce privește încetarea activității executorului judecătoresc în cazul aplicării sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței.

Suplimentar, autorul a precizat că, „Având în vedere modificările și completările care se propun a fi operate la Legea nr. 113/2010, în special în partea care se referă la termenul de prescripție și termenul de derulare a procedurilor disciplinare, la Articolul II sunt incluse prevederile tranzitorii și efectele acestor modificări asupra procedurilor administrative în derulare și termenului de prescripție scurs până la intrarea în vigoare a acestor modificări.”

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind perfecționarea cadrului normativ referitor la activitatea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în special Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în special Colegiul disciplinar al executorilor judecătorești. Potrivit art.22 alin.(1) din Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești, „*Colegiul disciplinar se constituie pe lângă Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești și are drept scop examinarea cazurilor privind tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc.*”

Unele norme din proiect sunt formulate confuz și astfel instituie competențe abuzive pentru Comisia disciplinară la desfășurarea procedurii disciplinare în privința executorului judecătoresc (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I pct.2 potrivit proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.113/2010

Art.I - Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești

1. La articolul 18, alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității executorului judecătoresc poate fi contestat în instanța de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a se recurge la procedura prealabilă.”

Obiecții:

Norma analizată este formulată confuz cu referire la termenul în care poate fi contestat ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității executorului judecătoresc.

Potrivit art.18 alin.(8) din Legea nr.113/2010, „Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității executorului judecătoresc sau reînvestirea acestuia cu împuterniciri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se aduce la cunoștință instanței de judecată în a cărei circumscripție executorul judecătoresc își are biroul, precum și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.”

Conform art.209 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, „Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.”

Expresia utilizată în proiect de genul „în conformitate cu Codul administrativ” are un sens prea larg și nu exprimă cu exactitate momentul în care începe a curge termenul de 30 de zile, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau de la data expedierii ori recepționării ordinului ministrului justiției de către instanța de judecată și Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.

Astfel, lipsa unor termene clare va acorda persoanelor responsabile competența de a institui și de a stabili/prelungi termenele fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri.

La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil coruptibilitatea prevederilor, persoanelor responsabile de aplicare a procedurii respective.

Recomandări:

Se recomandă completarea textului „în conformitate cu prevederile Codului administrativ,” cu textul „în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.I pct.3 potrivit proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.113/2010

Art.I - Legea nr.113/2010 privind executorii judecătorești [...]

3. La articolul 21¹:

[...] alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Termenul de prescripție se suspendă la data intentării procedurii disciplinare, precum și pentru perioada aflării executorului judecătoresc în concediul de odihnă anual, concediul medical, concediul pentru îngrijirea copilului sau pe durata procedurii civile, contravenționale sau penale în cadrul căreia sunt examinate aspecte care prezintă relevanță pentru examinarea abaterii disciplinare imputate executorului judecătoresc.”

Obiecții:

Analizând norma precitată, aceasta conține prevederi ce vor admite interpretări abuzive la aplicare referitor la faptele de natură să conducă la concluzia că nu sunt create premisele necesare pentru tragerea la răspundere disciplinară a executorului judecătoresc pentru săvârșirea unei abaterii disciplinare, dacă acest fapt este dovedit prin materialele acumulate pe parcursul anchetei de serviciu efectuate de către Comisia disciplinară.

Proiectul stabilește un termen maxim de 3 ani de aplicare a sancțiunii disciplinare în privința executorului judecătoresc. Potrivit normei propuse la alin.(3) al art.21/1, una din situațiile care generează suspendarea acestui termen este intentarea procedurii disciplinare. Nici proiectul, nici redacția în vigoare a Legii nr. 113/2010 nu prevăd termenul general de efectuare a unei anchetei de serviciu.

Astfel, lipsa unui termen concret de efectuare a unei anchete de serviciu va acorda Colegiului disciplinar competența de a decide discreționar momentul în care continuă să curgă termenul de 3 ani pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară în acest sens.

Recomandări:

Se recomandă stabilirea unui termen concret în care se derulează procedura disciplinară în privința executorului judecătoresc.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Legalizarea actelor de:
- abuz de serviciu

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop stabilirea modului și termenului de contestare a actelor administrative individuale emise de Colegiul disciplinar și ministrul justiției vizând suspendarea și/sau încetarea activității executorului judecătoresc, precum și eliminarea unor incoerențe legate de efectele aplicării sancțiunii disciplinare privind retragerea licenței executorului judecătoresc.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Proiectul este formulată confuz cu referire la termenul în care poate fi contestat ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității executorului judecătoresc. La fel, creează incertitudine

termenul de efectuare a anchetei de serviciu pornite în privința executorului judecătoresc. În acest sens, norma propusă la alin.(3) al art.21/1 din proiect stabilește suspendarea termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, una din situații fiind intentarea procedurii disciplinare.

Prin urmare, pentru aplicarea eficientă a normelor propuse prin proiect, inclusiv în scopul diminuării nivelului de coruptibilitate, este necesară revizuirea și excluderea unor norme potențial coruptibile reflectate în raportul de expertiză anticorupție.

22.12.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal